

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2005. gada 17. martā*

Lieta C-228/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Korkein oikeus* (Somija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 23. maijā un Tiesā reģistrēts 2003. gada 26. maijā, tiesvedībā

The Gillette Company,

Gillette Group Finland Oy

pret

LA-Laboratories Ltd Oy.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*] un A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*] (referents),

* Tiesvedības valoda — somu.

ģenerālvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 21. oktobrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *The Gillette Company* un *Gillette Group Finland Oy* vārdā — R. Hilli [*R. Hilli*] un T. Groops [*T. Groop*], *asianajajat*,
- *LA-Laboratories Ltd Oy* vārdā — L. Latika [*L. Latikka*], *hallituksen puheenjohtaja*,
- Somijas valdības vārdā — T. Pinne [*T. Pynnä*], pārstāve,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Džeksone [*C. Jackson*], pārstāve, kam palīdz M. Tepins [*M. Tappin*], *barrister*,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — M. Hutunens [*M. Huttunen*] un N. B. Rasmusens [*N. B. Rasmussen*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 9. decembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Prejudiciālais nolēmums ir par to, kā interpretēt 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmajā direktīvā 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika izteikts prāvā starp *The Gillette Company* un *Gillette Group Finland Oy* (turpmāk tekstā — “*Gillette Company*”, “*Gillette Group Finland*” un abas kopā “*sabiedrības Gillette*”) un sabiedrību *LA Laboratories Ltd Oy* (turpmāk tekstā — “*LA Laboratories*”) par to, ka *LA Laboratories* piestiprināja to produktu, kurus tā laida tirgū, iepakojumiem preču zīmes “*Gillette*” un “*Sensor*”.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesību normas

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 89/104 pirmo apsvērumu dalībvalstu tiesību aktos par preču zīmēm ir būtiskas atšķirības, kas var radīt kavēkļus preču brīvai apritei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un var izraisīt konkurences traucējumus kopējā

tirgū. Saskaņā ar šo apsvērumu tādēļ, ņemot vērā iekšējā tirgus izveidi un darbību, ir nepieciešams tuvināt dalībvalstu tiesību aktus. Šīs direktīvas trešais apsvēruma precizē, ka pašlaik nebūtu vajadzīgs uzsākt dalībvalstu tiesību aktu par preču zīmēm visaptverošu tuvināšanu.

- 4 Šīs direktīvas desmitais apsvēruma cita starpā atgādina, ka aizsardzības, ko iegūst reģistrēta preču zīme, mērķis ir jo īpaši garantēt preču zīmes kā izcelsmes norādes funkciju.

- 5 Šīs pašas direktīvas 5. panta 1. punkts nosaka:

“Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot [izmantojot] komercdarbībā:

- a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei, attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;

- b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību [sabiedrībai pastāv sajaukšanas iespēja], kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.”

6 Direktīvas 89/104 5. panta 3. punkta a) un b) apakšpunkts nosaka:

“Saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

- a) apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam;
- b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, [..].”

7 Šīs direktīvas 6. pants ar nosaukumu “Preču zīmes darbības ierobežojumi” nosaka:

“1. Preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā:

[..]

- c) preču zīmi, ja tas nepieciešams preces vai pakalpojuma paredzētā nolūka [funkcionālā uzdevuma] norādei, jo īpaši par piederumiem vai rezerves daļām;

ar nosacījumu, ka tās izmanto saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

[..]”

- 8 Padomes 1984. gada 10. septembra direktīvas 84/450/EEK par maldinošu reklāmu un salīdzinošu reklāmu (OV L 250, 17. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 6. oktobra Direktīvu 97/55/EK (OV L 290, 18. lpp.), mērķis saskaņā ar tās 1. pantu ir aizsargāt patērētājus, personas, kas nodarbojas ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību un brīvām profesijām, un sabiedrību kopumā pret maldinošu reklāmu un tās negodīgajām sekām un noteikt apstākļus, kuros salīdzinošā reklāma tiek uzskatīta par atļautu.

- 9 Saskaņā ar minētās direktīvas 3.a panta 1. punkta noteikumiem:

“1. Salīdzinošā reklāma tiktāl, ciktāl tā attiecas uz salīdzinājumu, ir atļauta, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:

[..]

- d) tās dēļ tirgū netiek jaukts reklāmas devējs ar konkurentu vai reklāmas devēja un konkurenta preču zīmes, tirdzniecības nosaukumi, citas atšķirības zīmes, preces vai pakalpojumi;

e) tā nediskreditē vai nenomelno konkurenta preču zīmes, tirdzniecības nosaukumus, citas atšķirības zīmes, preces, pakalpojumus, darbību vai apstākļus;

[..]

g) tā negodīgi neizmanto priekšrocības, kādas rada konkurenta preču zīmes, tirdzniecības nosaukuma vai citu atšķirības zīmju reputācija vai konkurējošu produktu izcelsmes vietas norādes reputācija;

h) tajā preces vai pakalpojumus neattēlo kā tādu preču vai pakalpojumu imitācijas vai atdarinājumus, kuriem ir aizsargāta preču zīme vai tirdzniecības nosaukums.”

Valsts tiesību normas

10 Somijā preču zīmju tiesības nosaka 1964. gada 10. janvāra *tavaramerkkilaki* (Likums par preču zīmēm) (7/1964), kas grozīts ar 1993. gada 25. janvāra likumu Nr. 39/1993 (turpmāk tekstā — “*tavaramerkkilaki*”).

11 *Tavaramerkkilaki* 4. panta 1. punkts attiecībā uz preču zīmes īpašnieka ekskluzīvo tiesību saturu paredz:

“Saskaņā ar šī likuma 1.–3. pantu tiesības piestiprināt atšķirtspējīgu apzīmējumu savām precēm nozīmē, ka neviens cits, izņemot apzīmējuma īpašnieku, nevar komercdarbības ietvaros attiecībā uz savām precēm kā apzīmējumu izmantot norādes, kuru dēļ reklāmā vai komercdarbības dokumentos, vai kādā citā veidā, ieskaitot mutvārdu lietojumu, varētu tikt sajauktas preces vai to iepakojumi [..].”

- 12 Saskaņā ar šī panta 2. punktu:

“Pirmā punkta nozīmē par neatļautu izmantošanu *inter alia* uzskata darbības, kad persona, laižot tirgū rezerves daļas, piederumus vai tml., kas ir saderīgi ar trešās personas precī, atsaucas uz trešās personas apzīmējumu, radot iespaidu, ka tirgū laistais produkts nāk no apzīmējuma īpašnieka vai arī šis īpašnieks ir piekritis apzīmējuma izmantošanai.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 13 *Gillette Company* Somijā ir reģistrējusi preču zīmes “Gillette” un “Sensor” attiecībā uz precēm, kas ietilpst 8. klasē pēc pārskatītā un grozītā 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolīguma par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām, proti, šādām precēm: rokas darbarīki un ar roku darbināmas ierīces, naži, dakšas, karotes, aukstie ieroči, skuvekļi. *Gillette Group Finland*, kurai ir ekskluzīvas tiesības izmantot šīs preču zīmes Somijā, šajā dalībvalstī ir laidusi tirgū skuvekļus, proti, skuvekļus, kas sastāv no roktura un nomaināma asmens, kā arī šādus asmeņus atsevišķi.

- 14 *LA-Laboratories* arī pārdod Somijā skuvekļus, kas sastāv no roktura un nomaināma asmens, kā arī nomaināmos asmeņus atsevišķi, kas ir līdzīgi tiem, kurus laiž tirgū *Gillette Group Finland*. Šie asmeņi tiek pārdoti ar preču zīmi “Parason Flexor” un uz to iepakojuma ir piestiprināta uzlīme ar vārdiem “Visi *Parason Flexor* un *Gillette Sensor* rokturi ir saderīgi ar šo asmeni”.
- 15 No lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka *LA-Laboratories* nebija atļauts ne ar preču zīmes licenci, ne ar kādu citu līgumu izmantot preču zīmes, kuru īpašniece ir *Gillette Company*.
- 16 Sabiedrības *Gillette* cēla prasību *Helsingin käräjäoikeus* (Somija) (Helsinku Pirmās instances tiesa), apgalvojot, ka *LA-Laboratories* rīcība ir preču zīmju “*Gillette*” un “*Sensor*” pārkāpums. Atbilstoši viņu argumentiem *LA-Laboratories* darbība radīja patērētāju apziņā saikni starp *LA-Laboratories* tirgotajām precēm un sabiedrību *Gillette* tirgotajām precēm vai arī radīja iespaidu, ka šī sabiedrība bija pilnvarota ar licenci vai citu iemeslu dēļ izmantot “*Gillette*” un “*Sensor*” preču zīmes, bet kas tā nebija.
- 17 Savā 2000. gada 30. marta spriedumā *Helsingin käräjäoikeus* konstatēja, ka saskaņā ar *tavaramerkkilaki* 4. panta 1. punktu sabiedrībām *Gillette* bija ekskluzīvas tiesības piestiprināt “*Gillette*” un “*Sensor*” preču zīmes saviem produktiem vai to iepakojumiem un izmantot šīs preču zīmes reklāmā. Tādējādi, pieminot šīs preču zīmes uzkrītošā veidā uz savu preču iepakojuma, *LA-Laboratories* pārkāpa šīs ekskluzīvās tiesības. Papildus tam *Helsingin käräjäoikeus* konstatēja, ka *tavaramerkkilaki* 4. panta 2. punkts, kas nosaka šī ekskluzivitātes principa izņēmumu, ir

jāinterpretē šauri saskaņā ar Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tās skatījumā šī norma neattiecas uz preces būtiskajām daļām, bet tikai uz rezerves daļām, piederumiem un citām līdzīgām daļām, kas ir saderīgas ar precī, ko izgatavojusi vai laiž tirgū cita persona.

- 18 Šī tiesa uzskatīja, ka gan rokturis, gan asmens bija jāuzskata par būtiskām skuvekļa daļām, nevis par tā rezerves daļām vai piederumiem. Tā rezultātā tā nosprieda, ka izņēmums atbilstoši *tavaramerkkilaki* 4. panta 2. punktam nebija piemērojams. Uz šī pamata tiesa nolēma aizliegt *LA-Laboratories* turpināt vai atsākt pārkāpt sabiedrību *Gillette* tiesības attiecībā uz preču zīmēm “*Gillette*” un “*Sensor*” un piesprieda šai sabiedrībai, pirmkārt, noņemt un iznīcināt uzlīmes, kuras tā lietoja Somijā un kuras atsaucās uz šīm preču zīmēm, un, otrkārt, samaksāt sabiedrībām *Gillette* FIM 30 000 kā zaudējumu atlīdzību par tām nodarīto kaitējumu.
- 19 Lēmumā, ko *Helsingin hovioikeus* (Helsinki Apelācijas tiesa) 2001. gada 17. maijā pieņēma apelācijas tiesvedībā, tā uzskatīja, ka, pirmkārt, tā kā parasta tipa skuveklis, kas tiek apskatīts pamata prāvā, sastāv no roktura un asmens, patērētājs varēja nomainīt pēdējo ar jaunu asmeni, kas tiek pārdots atsevišķi. Asmeni, ar kuru aizstāj agrāko skuvekļa daļu, tādēļ var pielīdzināt rezerves daļai *tavaramerkkilaki* 4. panta 2. punkta nozīmē.
- 20 Otrkārt, šī tiesa uzskatīja, ka norāde uz uzlīmes, kas bija piestiprināta *LA-Laboratories* pārdotajiem skuvekļu asmeņu iepakojumiem, par to, ka papildus tam, ka šie asmeņi bija saderīgi ar *Parason Flexor* tipa rokturiem, šie asmeņi bija saderīgi

arī ar sabiedrību *Gillette* pārdotajiem rokturiem, varēja būt noderīga patērētājam un ka tāad *LA-Laboratories* varēja pamatot vajadzību pieminēt “*Gillette*” un “*Sensor*” preču zīmes uz šīs uzlīmes.

- 21 Treškārt, *Helsingin hovioikeus* nosprieda, ka uz *LA-Laboratories* pārdoto asmeņu iepakojumiem bija redzami attēloti atšķirtspējīgie apzīmējumi “*Parason*” un “*Flexor*”, kas viennozīmīgi norādīja šīs preces izcelsmi. Papildus tam tā nosprieda, ka atsaukšanās uz “*Gillette*” un “*Sensor*” preču zīmēm ar maziem standarta burtiem relatīvi pieticīga izmēra uzlīmēs, kas ir piestiprinātas iepakojuma ārpusē, nekādā veidā nevarēja radīt iespaidu, ka starp sabiedrībām *Gillette* un *LA-Laboratories* būtu komerciāla saikne, un ka pēdējā tādējādi bija atsaukusies uz šīm preču zīmēm atbilstoši nosacījumiem, kurus pieļauj *tavaramerkkilaki* 4. panta 2. punkts. Tādēļ *Helsingin hovioikeus* atcēla *Helsingin käräjäoikeus* spriedumu un noraidīja sabiedrību *Gillette* apelācijas sūdzību.
- 22 Sabiedrības *Gillette* iesniedza kasācijas sūdzību *Korkein oikeus*, kas uzskatīja, ka šī pamata prāva izraisa jautājumus par Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta interpretāciju saistībā ar kritērijiem, lai noteiktu, vai pēc tās būtības prece ir vai nav pielīdzināma rezerves daļai vai piederumam, saistībā ar prasību, ka citai personai piederošas preču zīmes izmantošanai ir jābūt nepieciešamai paredzētā preces funkcionālā uzdevuma norādei, un saistībā ar godīgas prakses rūpnieciskās vai komerciālās lietās jēdzienu, un ka, interpretējot šīs normas, ir jāņem vērā arī Direktīva 84/450.

- 23 Šajos apstākļos *Korkein oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Piemērojot Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu,

1) kādi ir kritēriji,

a) kas ļauj noteikt, vai prece ir uzskatāma par rezerves daļu vai piederumu, un

b) kas ļauj noteikt, kuras preces, kas nav uzskatāmas par rezerves daļām vai piederumiem, arī varētu ietilpt iepriekš minētās normas piemērošanas jomā?

2) Vai preču zīmes, kas pieder citai personai, izmantošanas pieļaujamība būtu jāvērtē atšķirīgi atkarībā no tā, vai šī prece ir rezerves daļa vai piederums, vai arī tā ir prece, kas var ietilpt iepriekš minētās normas piemērošanas jomā uz cita pamata?

- 3) Kā būtu jāinterpretē prasība, ka izmantošanai ir jābūt “nepieciešamai”, lai norādītu preces paredzēto funkcionālo uzdevumu? Vai šis nepieciešamības kritērijs varētu būt izpildīts, ja būtu iespējams norādīt paredzēto funkcionālo uzdevumu bez tiešas norādes uz trešās personas preču zīmi, tikai pieminot, piemēram, šīs preces tehniskās funkcionēšanas principu? Kāda nozīme ir tam, ka šādu preces prezentēšanas veidu patērētājiem būtu grūtāk uztvert, ja nav tiešas norādes uz trešai personai piederošo preču zīmi?

- 4) Kādi faktori ir jāņem vērā, lai novērtētu atbilstību godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās? Vai trešai personai piederošās preču zīmes pieminēšana saistībā ar savas preces laišanu tirgū ir norāde uz faktu, ka šīs preces gan to kvalitātes, gan tehnisko un citu īpašību dēļ ir ekvivalentas precēm, ko pārdod ar trešās personas preču zīmi?

- 5) Vai tas ietekmē atļauju izmantot trešās personas preču zīmi, ja tirgus dalībnieks, kas atsaucas uz trešās personas preču zīmi, papildus rezerves daļām un piederumiem pārdod arī savu preci, ar kuru ir paredzēts izmantot šīs rezerves daļas vai šos piederumus?”

Par pirmo, otro un trešo jautājumu

- 24 Ar savu pirmo, otro un trešo jautājumu, kurus ir lietderīgi izvērtēt kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, kādi kritēriji ir jāizmanto, lai interpretētu prasību, ka preču zīmes izmantošanai, ko veic trešā persona, kas nav šīs preču zīmes īpašnice, ir

jābūt nepieciešamai, lai norādītu paredzēto preces funkcionālo uzdevumu Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē. Iesniedzējtiesa arī jautā, pirmkārt, saskaņā ar kādiem kritērijiem preces būtu jāuzskata par rezerves daļām vai piederumiem šīs normas nozīmē un, otrkārt, vai kritēriji, lai novērtētu, vai preču zīmes izmantošana ir atļauta attiecībā uz šīm pēdējām precēm, atšķiras no tiem, kas attiecas uz citām precēm.

25 Sākotnēji ir jāatgādina, ka preču zīmju tiesības ir pamata elements netraucētas konkurences sistēmā, kuru cenšas nodibināt un saglabāt ar EK līgumu. Šādā sistēmā uzņēmumiem ir jāspēj piesaistīt klientus ar savu preču vai pakalpojumu kvalitāti, kas ir iespējams tikai ar atšķirtspējīgu apzīmējumu palīdzību, kas ļauj tos identificēt (skat. jo īpaši 1990. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-10/89 *HAG, Recueil*, I-3711. lpp., 13. punkts, 2001. gada 4. oktobra spriedums lietā C-517/99 *Merz & Krell, Recueil*, I-6959. lpp., 21. punkts, 2002. gada 12. novembra spriedumu lietā C-206/01 *Arsenal Football Club, Recueil*, I-10273. lpp., 47. punkts).

26 Šādā perspektīvā preču zīmes pamata funkcija ir garantēt patērētājam vai gala lietotājam ar preču zīmi apzīmētās preces vai pakalpojuma izcelsmes identitāti, ļaujot viņam bez iespējas sajaukt atšķirt precī vai pakalpojumu no precēm un pakalpojumiem ar citādu izcelsmi. Lai preču zīme varētu pildīt šo lomu — būt par pamata elementu netraucētas konkurences sistēmā, kuru cenšas nodibināt un saglabāt ar Līgumu, tai jāgarantē, ka visas preces un pakalpojumi, ko ar to apzīmē, ir ražoti vai piegādāti viena uzņēmuma kontrolē, kurš ir atbildīgs par to kvalitāti (skat. jo īpaši 1978. gada 23. maija spriedumu lietā 102/77 *Hoffmann-La Roche, Recueil*, 1139. lpp., 7. punkts, 2002. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-299/99 *Philips, Recueil*, I-5475. lpp., 30. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Arsenal*, 48. punkts).

- 27 Direktīvas 89/104 5. pants definē “[t]iesības, ko piešķir preču zīme”, bet 6. pants satur noteikumus par “[p]reču zīmes darbības ierobežojumiem”.
- 28 Saskaņā ar Direktīvas 89/104 5. panta 1. punkta pirmo teikumu reģistrētā preču zīme piešķir tās īpašniekam [šajā ziņā] ekskluzīvas tiesības. Saskaņā ar 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu izmantot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme. Šīs direktīvas 5. panta 3. punktā ir neizsmeļošs to izmantošanas veidu uzskaitījums, kuras preču zīmes īpašnieks var aizliegt saskaņā ar 5. panta 1. punktu.
- 29 Ir svarīgi atzīmēt, ka, ierobežojot preču zīmes īpašnieka tiesību, kas izriet no Direktīvas 89/104 5. panta, iedarbību, 6. pants cenšas līdzsvarot fundamentālās intereses, proti, preču zīmju aizsardzību un brīvu preču apriti un pakalpojumu sniegšanas brīvību kopējā tirgū tādā veidā, lai preču zīmju tiesības varētu būt par pamata elementu netraucētas konkurences sistēmā, kuru cenšas nodibināt un saglabāt ar Līgumu (skat. jo īpaši 1999. gada 23. februāra spriedumu lietā C-63/97 *BMW, Recueil*, I-905. lpp., 62. punkts, un 2004. gada 7. janvāra spriedumu lietā C-100/02 *Gerolsteiner Brunnen, Recueil*, I-691. lpp., 16. punkts).
- 30 Pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu preču zīmes īpašnieks nevar aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā preču zīmi, ja tas nepieciešams preces vai pakalpojuma paredzētā funkcionālā uzdevuma norādei, jo īpaši par piederumiem vai rezerves daļām.

- 31 Ir jāatzīmē, ka šī norma neparedz kritērijus, pēc kādiem noteikt, vai attiecīgais preces paredzētais funkcionālais uzdevums ietilpst tās piemērošanas jomā, bet tikai pieprasa, lai preču zīmes izmantošana būtu nepieciešama, lai norādītu šādu funkcionālu uzdevumu
- 32 Turklāt, tā kā izmantošana par rezerves daļām vai piederumiem kā preču paredzētais funkcionālais uzdevums tiek pieminēta tikai kā piemērs, jo tās visticamāk ir parastas situācijas, kurās būtu nepieciešams izmantot preču zīmi, lai norādītu preces paredzēto funkcionālo uzdevumu, tad Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošana, kā Apvienotās Karalistes valdība un Eiropas Kopienu Komisija pareizi atzīmēja savos apsvērumos, neaprobežojas tikai ar šīm situācijām. Tādēļ pamata prāvas apstākļos nav nepieciešams noteikt, vai prece ir jāuzskata par piederumu, vai rezerves daļu.
- 33 Otrkārt, ir jāatzīmē, ka, no vienas puses, Tiesa jau ir konstatējusi, ka preču zīmes izmantošana nolūkā informēt sabiedrību, ka persona, kas veic paziņojumu, ir preču, kas apzīmētas ar šo preču zīmi un kas laista tirdzniecībā ar tās īpašnieka gādību vai atļauju, specializēta pārdevēja vai remonta un apkopes nodrošinātāja, ir izmantošana, lai norādītu paredzēto preces funkcionālo uzdevumu Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta nozīmē (skat. spriedumu lietā *BMW*, 54. un 58.–63. punkts). Šī informācija ir nepieciešama, lai saglabātu netraucētu konkurenci šo preču vai pakalpojumu tirgū.
- 34 Tas pats attiecas uz pamata prāvu, jo *Gillette Company* piederošās preču zīmes trešā persona izmanto, lai sniegtu sabiedrībai saprotamu un pilnīgu informāciju par

paredzēto preces funkcionālo uzdevumu, kuru tā laiž tirgū, t.i., par tās saderību ar precī, kas ir apzīmēta ar šīm preču zīmēm.

- 35 Otrkārt, ir pietiekami atzīmēt, ka šāda preču zīmes izmantošana ir nepieciešama gadījumos, kad trešā persona nevar sniegt sabiedrībai informāciju, neizmantojot preču zīmi, kas tai nepieder (šajā sakarā skat. spriedumu *BMW*, 60. punkts). Kā ģenerāladvokāts ir atzīmējis savu secinājumu 64. un 71. punktā, šai izmantošanai praktiski ir jābūt vienīgajam veidam, kā sniegt šādu informāciju.
- 36 Šajā ziņā, lai noteiktu, vai var tikt izmantoti citi līdzekļi šādas informācijas sniegšanai, ir nepieciešams ņemt vērā, piemēram, iespējamu tehnisku standartu vai normatīvu pastāvēšanu, kurus vispārīgi lieto šāda tipa produktiem, kurus tirgū laiž trešās personas un kuri ir zināmi sabiedrībai, kurai šīs preces ir paredzētas. Šiem normatīviem vai citiem raksturlielumiem ir jābūt spējīgiem sniegt sabiedrībai saprotamu un pilnīgu informāciju par preces, kuru laiž tirgū trešā persona, paredzēto funkcionālo uzdevumu, lai saglabātu netraucētu konkurenci šīs preces tirgū.
- 37 Iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai pamata prāvas apstākļos preču zīmes izmantošana ir nepieciešama, ņemot vērā prasības, kas ir izklāstītas šī sprieduma 33.–36. punktā, un [ņemot vērā] sabiedrību, kurai ir paredzēta *LA-Laboratories* tirgū laistā prece.

- 38 Treškārt, Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts nenošķir dažādus iespējamus preču funkcionālos uzdevumus, izvērtējot to, vai preču zīmes izmantošana ir atļauta. Kritēriji, lai novērtētu iespējamus paredzētos preču funkcionālos uzdevumus, jo īpaši izmantošanai par piederumiem un rezerves daļām, nav atšķirīgi no tiem, kas ir piemērojami citām iespējamo paredzēto funkcionālo uzdevumu kategorijām.
- 39 Ņemot vērā augstāk minētos apsvērumus, atbildei uz pirmo, otro un trešo jautājumu ir jābūt tādai, ka preču zīmes izmantošanas pieļaujamība atbilstoši Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam ir atkarīga no tā, vai šī izmantošana ir nepieciešama, lai norādītu paredzēto preces funkcionālo uzdevumu.

Preču zīmes izmantošana, kuru veic trešā persona, kas nav šīs preču zīmes īpašniece, ir nepieciešama, lai norādītu trešās personas tirgū laistās preces paredzēto funkcionālo uzdevumu, ja šāda izmantošana praktiski ir vienīgais veids, kā sniegt sabiedrībai saprotamu un pilnīgu informāciju par paredzēto funkcionālo uzdevumu, lai saglabātu netraucētu konkurenci šīs preces tirgū.

Iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai pamata lietas apstākļos preču zīmes izmantošana ir nepieciešama, ņemot vērā sabiedrību, kurai ir paredzēta trešās personas tirgū laistā prece.

Tā kā Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts nenošķir dažādus paredzētos preču funkcionālos uzdevumus, izvērtējot to, vai preču zīmes izmantošana ir atļauta, tad kritēriji, lai novērtētu iespējamus paredzētos preču funkcionālos uzdevumus, jo īpaši izmantošanai par piederumiem un rezerves daļām, nav atšķirīgi no tiem, kas ir piemērojami citām iespējamo paredzēto funkcionālo uzdevumu kategorijām.

Par ceturto jautājumu

- 40 Ar ceturto jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa lūdz interpretēt Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasību, ka preču zīmes izmantošanai, ko veic trešā persona šīs normas nozīmē, ir jānotiek saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās. Šī jautājuma otrajā daļā iesniedzējtiesa jautā, vai trešai personai piederošās preču zīmes pieminēšana saistībā ar savas preces laišanu tirgū ir norāde uz faktu, ka šīs preces gan to kvalitātes, gan tehnisko un citu īpašību dēļ ir ekvivalentas precēm, ko pārdod ar trešās personas preču zīmēm.
- 41 Attiecībā uz šī jautājuma pirmo daļu ir jāatzīmē, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru "godīgas prakses" nosacījums Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta nozīmē būtībā ir izteikts pienākums rīkoties taisnīgi pret preču zīmes īpašnieka legītimajām interesēm (iepriekš minētie spriedumi lietā *BMW*, 61. punkts, un lietā *Gerolsteiner Brunnen*, 24. punkts). Šis pienākums ir līdzīgs tam, kas ir uzlikts tālāk pārdevējam, ja viņš izmanto citas personas preču zīmi, lai reklamētu to preču tālāk pārdošanu, kuras aptver šī preču zīme (skat. 1997. gada 4. novembra spriedumu lietā *C-337/95 Parfums Christian Dior, Recueil*, I-6013. lpp., 45. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *BMW*, 61. punkts).
- 42 Šajā ziņā preču zīmes izmantošana neatbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās, ja, pirmkārt, tā tiek veikta tādā veidā, ka var radīt iespaidu, ka pastāv komerciāla saikne starp tālāk pārdevēju un preču zīmes īpašnieku (iepriekš minētais spriedums lietā *BMW*, 51. punkts).

- 43 Šāda izmantošana nedrīkst ietekmēt arī preču zīmes vērtību, gūstot netaisnīgu labumu no tās atšķirtspējas vai reputācijas (iepriekš minētais spriedums *BMW*, 52. punkts).
- 44 Papildus tam, kā Apvienotās Karalistes valdība un Komisija ir pareizi atzīmējušas savos apsvērumos, preču zīmes izmantošana nenotiek saskaņā ar Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ja šī preču zīme tiek diskreditēta vai nomelnota.
- 45 Visbeidzot, ja trešā persona pasniedz savu precī kā tādas preces, kas ir apzīmēta ar preču zīmi, kas nav tās īpašums, imitāciju vai reprodukciju, tad šāda izmantošana neatbilst godīgai praksei 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
- 46 Iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai pamata lietas apstākļos *Gillette Company* piederošās preču zīmes izmantošana ir bijusi atbilstoša godīgai praksei, ņemot vērā jo īpaši nosacījumus, kas minēti šī sprieduma 42.–45. punktā. Šajā ziņā ir jāņem vērā trešās personas tirgū laistās preces pasniegšanas kopējais iespaids, jo īpaši tas, kā preču zīme, kuras īpašnieks nav trešā persona, ir attēlota, tas, kā ir parādīta atšķirība starp preču zīmi un trešās personas preču zīmi vai apzīmējumu, kā arī trešās personas pūles, lai nodrošinātu to, ka patērētāji nošķir trešās personas preces no tām precēm, kas ir apzīmētas ar preču zīmēm, kuras nav tās īpašums.
- 47 Attiecībā uz otro šī jautājuma daļu, kā Apvienotās Karalistes valdība ir pareizi atzīmējusi savos apsvērumos, fakts, ka trešā persona izmanto preču zīmi, kas nav tās

īpašums, lai norādītu paredzēto savas preces funkcionālo uzdevumu, obligāti nenozīmē to, ka tā pasniedz šo precī kā tādu, kurai ir tāda pati kvalitāte vai ekvivalentas īpašības kā tai precei, kas ir apzīmēta ar minēto preču zīmi. Vai ir notikusi šāda pasniegšana, ir atkarīgs no lietas faktiem, un iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai tas ir noticis, ņemot vērā pamata lietas apstākļus.

- 48 Turklāt vai tas, ka preces, kuru laiž tirgū trešā persona, īpašības ir bijušas pasniegtas kā ekvivalentas vai tādas pašas kvalitātes kā tai precei, kuras preču zīme tiek izmantota, ir faktors, kurš iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, kad tā pārbauda, vai izmantošana ir notikusi saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.
- 49 Ņemot vērā augstāk minētos apsvērumus, atbildei uz ceturto jautājumu ir jābūt tādai, ka “godīgas prakses” nosacījums Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē būtībā ir izteikts pienākums rīkoties taisnīgi pret preču zīmes īpašnieka leģitīmajām interesēm.

Preču zīmes izmantošana neatbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās, ja, piemēram:

- tā tiek veikta tādā veidā, ka var radīt iespaidu, ka pastāv komerciāla saikne starp tālākpārdevēju un preču zīmes īpašnieku;
- tā ietekmē preču zīmes vērtību, gūstot netaisnīgu labumu no tās atšķirtspējas vai reputācijas;

- tā diskreditē vai nomelno šo preču zīmi;

- trešā persona pasniedz savu preci kā tādas preces, kas ir apzīmēta ar preču zīmi, kas nav tās īpašums, imitāciju vai reprodukciju.

Fakts, ka trešā persona izmanto preču zīmi, kas nav tās īpašums, lai norādītu paredzēto savas preces funkcionālo uzdevumu, obligāti nenozīmē to, ka tā pasniedz šo preci kā tādu, kurai ir tāda pati kvalitāte vai ekvivalentas īpašības kā tām precēm, kas ir apzīmētas ar minēto preču zīmi. Vai ir notikusi šāda pasniegšana, ir atkarīgs no lietas faktiem, un iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai tas ir noticis, ņemot vērā pamata lietas apstākļus.

Vai preces, kuru laiž tirgū trešā persona, īpašības ir bijušas pasniegtas kā ekvivalentas vai tādas pašas kvalitātes kā tai precei, kuras preču zīme tiek izmantota, ir faktors, kurš iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, kad tā pārbauda, vai izmantošana ir notikusi saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

Par piekto jautājumu

- 50 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai preču zīmes īpašniekam nav iespējams saskaņā ar Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu aizliegt trešajai personai izmantot preču zīmi arī apstākļos, kad trešā persona papildus rezerves daļām un piederumiem pārdod arī savu preci, kurai šī rezerves daļas vai piederumi ir paredzēti.

- 51 Kā Apvienotās Karalistes valdība un Komisija ir norādījušas savos apsvērumos, nekas šajā direktīvā neliedz trešajai personai pamatoties uz 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu šajā gadījumā. Tomēr preču zīmes izmantošanai, ko veic trešā persona, ir jābūt nepieciešamai, lai norādītu paredzēto preces, kuru tā laiž tirgū, funkcionālo uzdevumu, un tai ir jābūt saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.
- 52 Vai trešās personas veiktā preču zīmes izmantošana minēto apstākļu kontekstā ir nepieciešama, lai norādītu paredzēto preces, kuru tā laiž tirgū, funkcionālo uzdevumu, un vai šī izmantošana tiek veikta saskaņā ar godīgo praksi rūpnieciskās un komerciālās lietās, ir jautājums par faktiem, kas ir jāizvērtē valsts tiesai, ņemot vērā katras lietas individuālos apstākļus.
- 53 Ņemot vērā augstāk minētos apsvērumus, atbildei uz piekto jautājumu ir jābūt tādai, ka gadījumos, kad trešā persona, kas izmanto preču zīmi, kas nav tās īpašums, papildus rezerves daļām un piederumiem pārdod arī savu preci, kurai šī rezerves daļas vai piederumi ir paredzēti, šāda izmantošana ietilpst Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas jomā tiktāl, ciktāl tā ir nepieciešama, lai norādītu paredzēto preces, kuru laiž tirgū trešā persona, funkcionālo uzdevumu un ciktāl tas ir saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 54 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi,

kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Preču zīmes izmantošanas pieļaujamība atbilstoši Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam, ir atkarīga no tā, vai šī izmantošana ir nepieciešama, lai norādītu paredzēto preces funkcionālo uzdevumu.**

Preču zīmes izmantošana, ko veic trešā persona, kas nav šīs preču zīmes īpašniece, ir nepieciešama, lai norādītu trešās personas tirgū laistās preces paredzēto funkcionālo uzdevumu, ja šāda izmantošana praktiski ir vienīgais veids, kā sniegt sabiedrībai saprotamu un pilnīgu informāciju par paredzēto funkcionālo uzdevumu, lai šīs preces tirgū saglabātu netraucētu konkurenci.

Iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai pamata lietas apstākļos preču zīmes izmantošana ir nepieciešama, ņemot vērā sabiedrību, kurai ir paredzēta prece, kuru laiž tirgū trešā persona.

Tā kā Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts nenošķir dažādus paredzētos preču funkcionālos uzdevumus, izvērtējot to, vai preču zīmes izmantošana ir atļauta, tad kritēriji, lai novērtētu, vai preču zīmes izmantošana ir atļauta, jo īpaši attiecībā uz piederumiem un rezerves daļām, nav atšķirīgi no tiem, kas ir piemērojami citām iespējamo paredzēto funkcionālo uzdevumu kategorijām;

- 2) “Godīgas prakses” nosacījums Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē būtībā ir izteikts pienākums rīkoties taisnīgi pret preču zīmes īpašnieka leģitīmajām interesēm.

Preču zīmes izmantošana neatbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās, ja, piemēram:

- tā tiek veikta tādā veidā, ka var radīt iespaidu, ka pastāv komerciāla saikne starp tālākpārdevēju un preču zīmes īpašnieku;
- tā ietekmē preču zīmes vērtību, gūstot netaisnīgu labumu no tās atšķirtspējas vai reputācijas;
- tā diskreditē vai nomelno šo preču zīmi;

- trešā persona pasniedz savu preci kā tādas preces, kas ir apzīmēta ar preču zīmi, kas nav tās īpašums, imitāciju vai reprodukciju.

Fakts, ka trešā persona izmanto preču zīmi, kas nav tās īpašums, lai norādītu paredzēto savas preces funkcionālo uzdevumu, obligāti nenozīmē to, ka tā pasniedz šo preci kā tādu, kurai ir tāda pati kvalitāte vai ekvivalentas īpašības kā tām precēm, kas ir apzīmētas ar minēto preču zīmi. Vai ir notikusi šāda pasniegšana, ir atkarīgs no lietas faktiem, un iesniedzējtiesas ziņā ir noteikt, vai tas ir noticis, ņemot vērā pamata lietas apstākļus.

Vai preces, kuru laiž tirgū trešā persona, īpašības ir bijušas pasniegtas kā ekvivalentas vai tādas pašas kvalitātes kā tai precei, kuras preču zīme tiek izmantota, ir faktors, kurš iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, kad tā pārbauda, vai izmantošana ir notikusi saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

- 3) Gadījumos, kad trešā persona, kas izmanto preču zīmi, kas nav tās īpašums, papildus rezerves daļām un piederumiem pārdod arī savu preci, kurai šī rezerves daļas vai piederumi ir paredzēti, šāda izmantošana ietilpst Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas jomā tiktāl, ciktāl tā ir nepieciešama, lai norādītu paredzēto preces, kuru laiž tirgū trešā persona, funkcionālo uzdevumu un ciktāl tas ir saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

[Paraksti]